

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky obchodnej spoločnosti **B., s. r. o.**, so sídlom S., zastúpenej **JUDr. M., advokátkou**, so sídlom H., proti odporkyni **Štátnej veterinárnej a potravinovej správe**, so sídlom Botanická 17/45, Bratislava, o návrhu proti nečinnosti odporkyne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ukladá odporkyni **Štátnej veterinárnej a potravinovej správe**, so sídlom Botanická 17/45, Bratislava v lehote do dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia **k o n a ť a r o z h o d n ú ť** vo veci návrhu navrhovateľky zo dňa 03. decembra 2010 o vydanie zákazu distribúcie a umiestňovania na trh na území Slovenskej republiky potraviny pod názvom, ktorého súčasťou je slovo: „bryndza“ alebo „bryndzový“, ktoré boli vyrobené v inom členskom štáte Európskeho spoločenstva (Európskej únie) a ktorý obsahuje menej ako 50,0 hmotnostného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku.

Odporkyňa **j e p o v i n n á** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania 421,28 eura na účet jej právnej zástupkyne JUDr. M., advokátky, so sídlom H., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 03.02.2011 doplneným podaním z 18.08.2011 navrhovateľka žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uložil odporkyni povinnosť konať a rozhodnúť vo veci vydania zákazu distribúcie a umiestňovania na trh na území Slovenskej republiky potraviny pod názvom,

ktorého súčasťou je slovo: „bryndza“ alebo „bryndzový“, ktoré boli vyrobené v inom členskom štáte Európskeho spoločenstva (Európskej únie) a ktorý obsahuje menej ako 50,0 hmotnostného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku, podanej navrhovateľom - B., s. r. o., S. dňa 03.12.2010. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania s tým, že tieto vyčísli neskôr.

Návrh odôvodnila tým, že dňa 03.12.2010 podala odporkyňu podnet na vykonanie úradnej kontroly potravín (resp. zahájenia konania, či už správneho alebo iného...), konkrétne potravín súvisiacich s výrobou, distribúciou, označovaním a pod... pod názvom „bryndza“. Tento podnet navrhovateľka adresovala okrem odporkyňu aj Slovenskej obchodnej inšpekcii a Ministerstvu pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Na Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky bol podnet podaný osobne do podateľne a odporkyňu a Slovenskej obchodnej inšpekcii poštou dňa 03.12.2011 tak, ako to vyplýva z podacieho hárku. Okrem uvedeného navrhovateľka žiadala, aby kompetentné orgány vydali zákaz používať názov „bryndza“, resp. „bryndzový“ v prípadoch výrobkov, ktoré nie sú vyrábané, resp. distribuované v súlade s platnou legislatívou.

Dôvodom podnetu a žiadosti navrhovateľky na odporkyňu boli a sú nekalé praktiky niektorých konkurentov pri výrobe, distribúcii a označovaní bryndze, nakoľko viacerí výrobcovia a distribútori „bryndze“ nedodržiavajú zákonom stanovený pomer zložiek ovčieho syra a hrudkového syra, ktorý bryndza musí obsahovať v súlade s platnými právnymi predpismi na úseku výroby a označovania mliečnych výrobkov. Napriek tejto skutočnosti títo výrobcovia (distribútori) výrobok označujú ako bryndza a predávajú ho za výrazne nižšie ceny ako iní výrobcovia, ktorí dodržiavajú stanovené kritéria pre výrobu bryndze.

Vychádzajúc z príslušných ustanovení zákonov navrhovateľka poukázala na skutočnosť, že výrobky z Poľska, Maďarska, Česka, ktoré sa na území Slovenskej republiky distribuujú pod názvom „bryndza“, prípadne aj s doplňujúcim názvom, napr. „tatranská bryndza“, nespĺňajú podmienky pre označenie „bryndza“. Okrem uvedeného tieto výrobky sú pod označením bryndza ponúkané za výhodnejšie ceny, v dôsledku čoho znevýhodňujú predaj bryndze, ktorá spĺňa príslušné ustanovenie zákona, teda na označení vlastne parazitujú.

Nečinnosť zo strany správneho orgánu spôsobuje navrhovateľke – výrobcovi bryndze, ktorí dodržiava predpisy, obrovské škody a iné ekonomické problémy. Taktiež takýto postoj má negatívny vplyv na producentov ovčieho mlieka. Nízka cena bryndze sa premieta do nákupnej ceny ovčieho mlieka, a preto chovatelia postupne strácajú záujem o chov oviec s mliečnou úžitkovosťou.

S poukazom na uvedené skutočnosti sa navrhovateľka podaním zo dňa 03.12.2010 obrátila na odporkyňu, ako aj na Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Slovenskú obchodnú inšpekciu s podnetom na vykonanie úradnej kontroly potravín, resp. zahájenia konania, konkrétne potravín, súvisiacich s výrobou, distribúciou, označovaním a pod... pod názvom „bryndza“ a zároveň žiadala, aby bol vydaný zákaz používať názov „bryndza“, resp. „bryndzový“ v prípadoch výrobkov, ktoré nie sú vyrábané, resp. distribuované v súlade s platnou legislatívou.

Na predmetný podnet oznámila navrhovateľke stanovisko (nie rozhodnutie) iba Slovenská obchodná inšpekcia s tým, že v predmetnej veci nie je správnym orgánom, a preto v danej veci nebude konať.

Odporkyňa ku dňu podania tohto návrhu v lehote stanovenej § 49 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) vo veci nekonala a nerozhodla, a to i napriek skutočnosti, že odo dňa podania podnetu navrhovateľkou uplynuli viac ako 2 mesiace, a navrhovateľku ani neupovedomila o dôvodoch nekonania.

Navrhovateľka vo svojom návrhu poukazovala na kritériá na výrobu a označovanie bryndze. Uviedla, že v Potravinovom kódexe Slovenskej republiky -Výnose Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 2143/2006-100 (ďalej aj „Potravinový kódex“), ktorý upravuje mlieko a výrobky z mlieka, je bryndza definovaná ako „prírodný syr, vyrábaný zo zrejúceho ovčieho hrudkového syra alebo zo zmesi zrejúceho ovčieho hrudkového syra a vykysnutého hrudkového syra, alebo zo zmesi skladovaného ovčieho syra a vykysnutého hrudkového syra; bryndza musí obsahovať najmenej 50,0 hmotnostného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku (§ 20 ods. 10 tretia časť 6 hlava Potravinového kódexu).

Poukázala aj na to, že v ustanovení § 21 ods. 6, 7 a 8 Potravinového kódexu sú uvedené nasledovné požiadavky na kvalitu prírodných syrov:

A/ bryndza, podľa použitej suroviny použitej na jej výrobu sa člení na:

- a/ ovčiu bryndzu, vyrábanú len z ovčieho hrudkového syra,
- b/ zmesnú bryndzu, vyrábanú z ovčieho hrudkového syra a hrudkového syra,
- c/ zmesnú bryndzu, vyrábanú zo skladovaného ovčieho syra a hrudkového syra.

B/ bryndza, podľa množstva tuku v sušine v hmotnostných percentách sa člení na:

- a/ ovčiu bryndzu s obsahom tuku v sušine najmenej 48,
- b/ plnotučnú zmesnú bryndzu s obsahom tuku v sušine najmenej 48,
- c/ zmesnú bryndzu s obsahom tuku v sušine najmenej 38.

C/ bryndza podľa množstva sušiny v hmotnostných percentách sa člení na:

- a/ ovčiu bryndzu s množstvom tuku v sušine najmenej 48,
- b/ zmesnú bryndzu s množstvom tuku v sušine najmenej 44.

Názov „bryndza“, resp. prívlastok „bryndzový“ možno teda podľa § 25 uvádzať, len ak je výrobok vyrobený v súlade s ustanoveniami § 20 a § 21 Potravinového kódexu ak ide o bryndzu, na výrobu ktorej bol ako surovina použitý len hrudkový syr.

Potravinový kódex taktiež stanovuje požiadavky na zdravotnú neškodnosť, hygienu, požiadavky na zloženie a kvalitu potravín, zložky ako aj technologické postupy používané pri ich výrobe a požiadavky na balenie jednotlivých potravín, rozsah, spôsob ich označovania, ich skladovanie, prepravu, manipuláciu s nimi a ich obeh, ako aj zásady na odber vzoriek a ich vyšetovanie. Tieto požiadavky a postupy je povinný dodržiavať každý, kto potraviny vyrába, manipuluje s nimi a umiestňuje ich na trh (§ 3 ods. 1 a 2).

Z verejne dostupných informácií je navrhovateľovi známe, že povinnosti stanovené zákonom nie sú zo strany niektorých výrobcov a distribútorov dodržiavané, a to bez postihu v dôsledku porušenia zákonov.

V tejto súvislosti navrhovateľka poukázala aj na niektoré ustanovenia zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej aj „potravinový zákon“). Podľa ustanovenia § 2 ods. 5 citovaného zákona, kvalita je celkový súhrn záväzne určených vlastností a znakov výrobku, ktoré mu dávajú schopnosť uspokojovať konkrétne potreby spotrebiteľa. Podľa ods. 12 tohto istého ustanovenia falšované potraviny sú potraviny, ktorých vzhľad, chuť, zloženie alebo iné znaky sa zmenili tak, že sa znížila ich hodnota, a ktoré sa spotrebiteľovi ponúkajú ako plnohodnotné pod zvyčajným názvom alebo iným klamlivým spôsobom. Špecifický charakter je znak alebo súbor znakov, ktorými sa výrobok alebo potravina zreteľne odlišuje od iných obdobných výrobkov alebo potravín patriacich do tej istej kategórie. Výrobok alebo potravina musí byť vyrobený s použitím tradičných surovín, alebo musí byť charakterizovaná tradičným zložením alebo spôsobom výroby, alebo spracovaním, odrážajúcim tradičný typ výroby alebo spracovania. Podľa ustanovenia § 9 ods. 3 potravinového zákona, za klamlivé značenie podľa osobitného predpisu (§ 45 a 46 Obchodného zákonníka) sa pri označovaní potravín, umiestnených na trh, považuje také označenie, ktoré uvádza spotrebiteľa do omylu, a to najmä z hľadiska vlastností potraviny, najmä pokiaľ ide o charakter, identitu, vlastnosti, zloženie, množstvo, trvanlivosť, pôvod alebo miesto pôvodu, spôsob výroby alebo spracovania.

Zákon o potravinách taktiež ustanovuje, že je zakázané na trh umiestňovať potraviny klamlivo označené alebo ponúkané na spotrebu klamlivým spôsobom, pričom klamlivým

spôsobom ponúkania potravín na spotrebu je ústna alebo písomná informácia o potravině oznamovaná predávajúcim spotrebiteľovi, ktorá je nepravdivá, zavádzajúca alebo skresľujúca (§ 6).

Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) zakotvuje zákaz klamať spotrebiteľa. Výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ nesmú klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach (§ 5). Umiestnenie výrobkov s klamlivým označením je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku, ktorá je podľa zákona o ochrane spotrebiteľa zakázaná. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania a agresívna obchodná praktika. Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu napr. k hlavným znakom výrobku, ako sú jeho dostupnosť, výhody, riziká, vyhotovenie, zloženie, príslušenstvo a pod..

Smernica Európskej únie 2000/13/ES v 1.5 ods. 1 písm. c/ stanovuje, že vo výnimočných prípadoch sa názov potravině uvádzaný v štáte, v ktorom sa výrobok vyrába, nemôže používať v členskom štáte, kde sa výrobok predáva, ak je potravině, ktorú označuje, tak odlišná, čo sa týka zloženia alebo výroby od potravině, známej pod takýmto názvom, že ustanovenia podľa písm. b/ nie sú v členskom štáte, v ktorom sa výrobok predáva, dostačujúce pre poskytnutie správnej informácie pre spotrebiteľov.

Potravinový kódex Slovenskej republiky prevzal toto ustanovenie v ustanovení § 4 ods. 4.

Navrhovateľka má s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, že odporkyňa je nečinná, pričom ako účastník konania navrhovateľka ani nebola upovedomená o tom, že by sa jednalo o zložitý prípad, v ktorom nie je možné rozhodnúť do 30 dní, resp. 60 dní. Dokonca je zrejmé, že odporkyňa ani nepožiadala nadriadený orgán o predĺženie lehoty na rozhodnutie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k návrhu uviedla, že podnet navrhovateľky z 03.12.2010 na vykonanie úradnej kontroly potravín jej nebol kvalifikovaným spôsobom

doručený, nakoľko prípadné doručenie predmetného podnetu nie je zaznamenané ani v administratívnom systéme na evidenciu doručenej a odoslanej pošty, preto nemohla na jeho základe konať.

Vyslovila názor, že navrhovateľkin podnet na vydanie zákazu používať názov bryndza, resp. bryndzový u výrobkov, ktoré nie sú vyrábané resp. distribuované v súlade s platnou legislatívou, nie je podnetom na konanie a rozhodovanie podľa ustanovení správneho poriadku, preto na jeho vybavenie nie je možné aplikovať ustanovenia o lehotách upravené v tomto poriadku.

Súhlasila s navrhovateľkou, že Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 2143/2006-100 upravuje mlieko a výrobky z mlieka ako aj definíciu bryndze a jej zloženie, pokiaľ ide o percentuálne zastúpenie ovčieho hrudkového syra zo sušiny výrobku. Tento výnos nebol notifikovaný na úrovni Európskej únie (ďalej aj „EÚ“), platí len pre slovenských výrobcov a nevzťahuje sa na výrobky vyrobené v inom členskom štáte EÚ. Pre výrobky vyrobené v inom členskom štáte platí § 7a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Poukázala, že kontrolou zo dňa 03.12.2009 našla Tatranskú bryndzu plnotučnú, ktorá vykazovala nesúlad s § 9 ods. 10 Výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 1187/2004-100, a preto začal proti Tatranskej mliekami, a. s., K. správne konanie. Dňa 18.12.2009 vydal podľa § 4 ods. 4 uvedeného výnosu rozhodnutie č. k. 2714-1/2009-333, ktorým bolo zakázané prevádzkovateľovi potravinárskeho podniku T., a. s., distribuovať a umiestňovať na trh na území Slovenskej republiky pod názvom potraviny, ktorého súčasťou je slovo: „bryndza“ syr, ktorý bol vyrobený v inom členskom štáte Európskej spoločnosti, a ktorý obsahuje menej ako 50,0 hmotnostného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku. Proti uvedenému rozhodnutiu bol podaný opravný prostriedok a vec bolo postúpená príslušnému správne orgánu na rozhodnutie.

Vzhľadom na uvedené navrhla návrh zamietnuť. Náhradu trov konania si neuplatnila.

K vyjadreniu odporkyne k návrhu navrhovateľka uviedla, že pokiaľ odporkyňa poukázala na smernicu upravujúcu lehoty, jej obsah nesmie byť v rozpore právnymi predpismi a ostatnými internými predpismi.

Podala podnet na vykonanie úradnej kontroly potravín, resp. zahájenia konania, či už správneho alebo iného, a to konkrétne potravín súvisiacich s výrobou, distribúciou,

označovaním ...pod názvom „bryndza“. Zároveň žiadala, aby odporkyňa vydala zákaz používať názov „bryndza“ resp. „bryndzový“ v prípadoch výrobkov, ktoré nie sú vyrábané resp. distribuované v súlade s platnou legislatívou. Podľa navrhovateľa kompetentný orgán posudzuje každé podanie podľa jeho obsahu a v prípade, že podanie nemá všetky náležitosti v zmysle zákona (správneho poriadku), vyzve ho na odstránenie väd podania, s poučením o následkoch ich prípadného neodstránenia. Vo veci však vydá rozhodnutie, či už vyhovujúce alebo zamietavé; nečinnosť mu neprináleží. Odporca síce v obdobnej veci konal, avšak nie na podnet navrhovateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd vecne príslušný na konanie v danej veci podľa § 246 ods. 2 písm. b/ OSP, preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250t ods. 4 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že návrh je dôvodný.

Navrhovateľka sa domáha súdnej ochrany pred tvrdenou nečinnosťou odporcu návrhom podaným podľa § 250t OSP. Žiada, aby najvyšší súd uložil odporkyňi konať a rozhodnúť vo veci vydania zákazu distribúcie a umiestňovania na trh na území Slovenskej republiky potraviny pod názvom, ktorého súčasťou je slovo „bryndza“ alebo „bryndzový“, ktoré boli vyrobené v inom členskom štáte Európskeho spoločenstva (Európskej únie) a ktorý obsahuje menej ako 50,0 hmotnostného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku, podanej spoločnosťou B., s. r. o., S. zo dňa 03.12.2010.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 OSP súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Právo na konanie bez zbytočných prietáhov je považované za súčasť práva na súdnu ochranu. Toto právo sa však netýka iba konania na súde, ale aj konaní pred inými orgánmi,

ktoré rozhodujú o právach a záväzkoch fyzických a právnických osôb.. Takýmito právami sú spravidla aj práva, ktorých proces podlieha súdnemu preskúmaniu v zmysle ustanovení piatej časti OSP.

Nečinnosť správneho orgánu ako nezákonný a negatívny jav nastáva vtedy, keď správny orgán vo veci nekoná (je pasívny), aj keď podľa zákona je povinný konať. V prípadoch, keď obsahom príslušnej právnej normy je povinnosť správneho orgánu konať, je nečinnosť nezákonná a protiprávna. Je v hrubom rozpore so zásadou zákonnosti vo verejnej správe.

Nečinnosťou orgánu verejnej správy sa teda rozumie jeho pasivita vo veciach, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie, aj keď niet žiadnej zákonnej alebo faktickej prekážky na to, aby správny orgán konal a rozhodol. Nečinnosť môže spočívať v opomenutí správneho orgánu vykonať predpísaný úkon alebo v zbytočných priet'ahoch v jeho postupe, ale môže spočívať aj v tom, že namiesto rozhodnutia správny orgán tvrdí nedostatok svojej právomoci a vec vybaví iba listom alebo informáciou, prípadne záznamom v spise. V poslednom prípade musí byť obsahom návrhu na začatie konanie tvrdenie, že v konaní niet žiadnej prekážky na úkony správneho orgánu, a napriek tomu správny orgán nekoná, a toto nekonanie je nečinnosťou. Nekonanie musí byť v rozpore s konkrétnym zákonným ustanovením, ktoré obsahuje príkaz pre správny orgán postupovať, konať, vykonávať určité procesné úkony a rozhodovať (k tomu pozri napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 225/08, sp. zn. III. ÚS 282/08, sp. zn. III. ÚS 70/09 – www.concourt.sk).

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 potravinového zákona tento zákon ustanovuje podmienky výroby bezpečných potravín a ostatných požívatín, manipuláciu s nimi a ich umiestnenie na trh v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu potravín, ako aj úlohy a organizáciu úradnej kontroly potravín nad ich dodržiavaním.

Podľa § 6 ods. 4 písm. a/ až d/ potravinového zákona na trh je zakázané umiestňovať potraviny iné ako zdravotne neškodné, **klamlivo označené alebo ponúkané na spotrebu klamlivým spôsobom**, neznámeho pôvodu, po uplynutom dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti.

Klamlivým spôsobom ponúkania potravín na spotrebu je ústna alebo písomná informácia o potravinách oznamovaná predávajúcim spotrebiteľovi, ktorá je nepravdivá, zavádzajúca alebo skresľujúca (§ 6 ods. 5 potravinového zákona).

Podľa § 18 ods. 1 písm. a/, písm. b/ potravinového zákona úradná kontrola potravín sa vykonáva na všetkých stupňoch výroby, spracúvania potravín a ich distribúcie, nad dovozom potravín z tretích krajín a vývozom.

Úradnou kontrolou potravín sa overuje dodržiavanie požiadaviek ustanovených týmto zákonom, potravinovým kódexom a osobitnými predpismi v oblastiach a na účel uvedený v odseku 1; neuplatňuje sa, ak ide o metrologickú kontrolu a metrologický dozor, veterinárne kontroly podľa osobitného predpisu, ako aj kontrolu krmív podľa osobitného predpisu (§ 18 ods. 2 potravinového zákona).

Orgány uvedené v § 21 ods. 1 písm. b/ až e/ vykonávajú úradnú kontrolu potravín podľa osobitného predpisu. Úradná kontrola potravín sa môže vykonávať nepretržite; ak z konania alebo charakteru kontrolovanej osoby vyplýva odôvodnený záver, že môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia osoby poverenej výkonom kontroly, úradná kontrola sa vykoná za spoluúčasti príslušníkov Policajného zboru (§ 6 ods. 3 potravinového zákona).

Podľa § 19 ods. 1 potravinového zákona orgány úradnej kontroly potravín v rámci svojej pôsobnosti na základe zistení pri výkone úradnej kontroly potravín prijímajú podľa osobitného predpisu tieto opatrenia:

- a/ zakážu umiestnenie potravín na trh na čas potrebný na vykonanie nevyhnutných kontrol a analýz, ak existuje podozrenie, že potraviny sú škodlivé,
- b/ zakážu umiestňovať na trh potraviny, pri ktorých sa potvrdila ich škodlivosť podľa písmena a); ak sú už v predaji, vydajú príkaz na ich stiahnutie,
- c/ pozastavia činnosť prevádzkarne alebo jej časti, uzatvoria potravinársky podnik alebo jeho časť na čas potrebný na odstránenie nedostatkov, ak sa pri výkone kontroly zistí také porušovanie osobitných predpisov, tohto zákona alebo potravinového kódexu, ktoré môže mať za následok riziko pre bezpečnosť potravín; pri určovaní rizika pre bezpečnosť potravín sa prihliada na charakter potravín, spôsob, akým sa s nimi manipuluje, balenie a na postup, ktorému je potravinová vystavená, skôr ako sa dostane k spotrebiteľovi, a na podmienky, ktorým je potravinová vystavená pri predaji alebo skladovaní,

d/ zakázu používanie prístrojov a zariadení negatívne ovplyvňujúcich bezpečnosť a kvalitu potravín,

e/ **prijmú ďalšie opatrenia, ak tak ustanovuje osobitný predpis.**

Podľa § 23 ods. 1 písm. a/ potravinového zákona orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy uvedené v § 21 ods. 1 písm. c/ až e/ vykonávajú úradnú kontrolu potravín nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

Podľa § 31 ods. 2 potravinového zákona na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní okrem konania podľa § 20 ods. 10.

Podľa § 18 správneho poriadku konanie sa začína na návrh účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu. Účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak. Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva (§ 14 ods. 1 ods. 2 správneho poriadku).

Podľa § 49 ods. 1 správneho poriadku v jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na podklade dokladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne.

V ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania; vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní; ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán (orgán príslušný rozhodnúť o rozklade). Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť (§ 49 ods. 1 správneho poriadku).

V prejednávanej veci podľa tvrdení navrhovateľky odporkyňa je nečinná vo veci jej návrhu na vykonanie úradnej kontroly potravín zo dňa 03.12.2010, pričom odporkyňa namietla, že tento návrh jej nebol doručený. Z podacieho hárku opatreného odtlačkom úradnej

pečiatky pošty Bratislava 4, predloženého navrhovateľkou najvyšší súd zistil, že navrhovateľka dňa 03.12.2010 podala na pošte zásielku, v uvedenom hárku evidovanú pod. č. 29770297 adresovanú Štátnej veterinárnej a potravinovej správe, Botanická 17/45, Bratislava. Samotné tvrdenie odporkyne, že doručenie predmetnej zásielky nemá zaevidované v doručenej a odoslanej pošte, nevyvracia dôkaz navrhovateľky o doručení zásielky odporkyňi. Najvyšší súd k tomu dodáva, že návrh na začatie konania bol odporkyňi doručený aj cestou najvyššieho súdu dňa 08.07.2011, v dôsledku čoho nepovažoval za potrebné pre preukázanie doručenia zásielky, požiadať podaciu poštu o oznámenie, kedy odporkyňa predmetnú zásielku prevzala.

V podaní z 03.12.2010 navrhovateľka taktiež tvrdila, že je najväčšou a najstaršou bryndziarňou na svete, ktorá vyrába bryndzu ako najtypickejší syr na Slovensku pod názvom Bryndza Slatina. Poukázala na ustanovenia Potravinového kódexu Slovenskej republiky, ktoré definujú bryndzu, jej zloženie a kvalitu a za akých podmienok možno na výrobku uviesť názov bryndza, bryndzový. Ďalej uviedla, že ustanovenia § 2 ods. 5, § 6 a § 9 ods. 3 zákona č. 152/1995 Z. z. definujú pojem falšované potraviny a klamlivé označovanie výrobkov a zákaz ich umiestňovania na trhu. So zreteľom na uvedenú právnu úpravu upozornila na nekalé praktiky niektorých konkurentov pri výrobe, distribúcii a označovaní bryndze, nakoľko viacerí výrobcovia a distribútori bryndze nedodržiavajú zákonom stanovený pomer zložiek ovčieho syra a hrudkového syra, ktorý bryndza musí obsahovať v súlade s platnými právnymi predpismi na úseku výroby a označovania mliečnych výrobkov a na negatívny dopad týchto praktík na producentov ovčieho mlieka, na cenu bryndze a parazitovanie iných výrobcov. Navrhla preto, aby odporkyňa začala konať a rozhodla v oblasti kontroly potravín - výroba, distribúcia ,označovanie pod názvom bryndza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberajúc sa aj aktívnou procesnou legitimáciou navrhovateľky uvádza, že pojem účastník konania patrí ku kľúčovým pojmom správneho poriadku, pretože prostredníctvom tohto subjektu dochádza v správnom konaní k individualizácii abstraktných vzťahov upravených v hmotnoprávných predpisoch. Legálna definícia účastníka konania v správnom poriadku je formulovaná relatívne široko, aby postihla čo najširší okruh subjektov, ktorých sa môže správne konanie dotknúť.

Podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Účastník konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je definovaný kombináciou troch všeobecných kritérií a jedného špeciálneho kritéria. Vo všetkých prípadoch je znakom účastníka konania hmotnoprávny pomer fyzickej osoby alebo právnickej osoby k veci, ktorá je predmetom konania. Hoci správny poriadok vymedzuje, kto je účastníkom konania, odpoveď na to, na koho sa táto definícia vzťahuje, dávajú predpisy hmotného práva. Až z týchto predpisov vyplýva okruh osôb, ktoré sú alebo ktoré sa môžu stať nositeľmi práv a povinností, o ktorých správny orgán rozhoduje. Správny poriadok priznáva postavenie účastníka každému, kto spĺňa procesné predpoklady, bez ohľadu na to, či v skutočnosti spĺňa aj materiálne predpoklady.

S postavením účastníka zákon spája celý rad významných procesných práv a povinností a správny orgán ako aj súd je povinný počas celého konania skúmať, či všetky subjekty spĺňajú podmienky na priznanie postavenia účastníka.

Navrhovateľka je právnická osoba, predmetom činnosti ktorej okrem iného je výroba mliečnych výrobkov a smotanových krémov, konkrétne aj bryndze. Tvrdila, že názov bryndza či prívlastok bryndzový je uvádzaný aj na výrobkoch (ktoré sú ďalej distribuované), ktoré nespĺňajú kvalitatívne požiadavky stanovené v § 20 a § 21 Potravinového kódexu, a toto svoje tvrdenie doložila obalom, v ktorom bol zabalený výrobok označený ako bryndza plnotučná, tami tatranská z 12.12.2010.

Z uvedeného vyplýva, že konanie výrobcov a distribútorov, ak by bolo preukázané, napĺňa skutkovú podstatu klamlivo označených potravín, čo ustanovenie § 6 zákona č. 152/1995 Z. z. zakazuje a je nesporné, že touto nekalou súťažou by boli minimálne ohrozené práva navrhovateľky, ako výrobcu bryndze. Podľa názoru najvyššieho súdu navrhovateľka môže byť uvedeným nekalým konaním na svojich právach dotknutá, preto je vecne aktívne legitimovaná na podanie návrhu na vo veci distribúcie a umiestňovania na trh na území Slovenskej republiky potraviny pod názvom, ktorého súčasťou je slovo: „bryndza“

alebo „bryndzový“, ktoré boli vyrobené v inom členskom štáte Európskeho spoločenstva a ktorý obsahuje menej ako 50,0 hmotnostného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku.

Úradnú kontrolu potravín, pôsobnosť orgánov úradnej kontroly potravín ako aj druhy prijímaných opatrení upravuje zákona č. 152/1995 Z. z.. Na konanie podľa zákona č. 152/1995 Z. z. sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní okrem konania podľa § 20 ods. 10. Toto konanie sa skladá z dvoch štádií a to kontroly a prijatia opatrenia v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z..

Odporkyňa žiadala návrh zamietnuť s poukazom na konanie a rozhodnutie, ktoré vydala pod č. k. 2714-1/2009-333 a ktorým bolo zakázané spoločnosti T., a. s., K. distribuovať a umiestňovať na trh na území Slovenskej republiky pod názvom potraviny, ktorého súčasťou je slovo bryndza, syr, ktorý bol vyrobený v inom členskom štáte Európskeho spoločenstva a ktorý obsahuje menej ako 50,0 hmotného percenta ovčieho syra zo sušiny výrobku. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že prekážka prv začatého konania je daná vtedy, ak v inom konaní ide o tú istú vec, o čo ide v inom konaní. V prejednávanej veci navrhovateľka nepodala návrh proti spoločnosti T., a. s., K. a neopísala skutok uvedený z časového hľadiska v tomto konaní, v dôsledku čoho nebolo možné k námietke odporkyne prihliadnuť.

Navrhovateľka sa neúspešne so svojim návrhom obrátila aj na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Keďže odporkyňa preukázateľne nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom a je v konaní nečinná, najvyšší súd podľa § 250t ods. 4 OSP návrhu vyhovel tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Podľa § 250t ods. 5 OSP navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov konania, nakoľko súd návrhu vyhovel. Keďže podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 71/1992 Zb. je súdne konanie vo veciach nečinnosti orgánu verejnej správy od poplatku oslobodené a navrhovateľka ani žiaden poplatok na účet súdu nezaplatila, jej trovy konania pozostávajú z náhrady trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie veci, podanie žaloby, vyjadrenie k stanovisku žalovaného) po 123,50 eura, z paušálnej náhrady výdavkov trikrát po 7, 41 eura a z dane z pridanej hodnoty, čo v medziach návrhu navrhovateľky

predstavuje celkom 421,28 eura (§ 11 ods. 4, § 16 ods. 2, § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o r o z s u d k u o d v o l a n i e n i e j e p r í p u s t n é .

V Bratislave 27. októbra 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková